

Sp. zn. 49/2021/NZ/PB
Č. j. KVOP-11335/2023
Datum 28. března 2023

Vážená paní
Marie Sporková
ředitelka
Seniorresidenz
Domov pro seniory v Řasnici
Řasnice 1
384 43 Strážný

Vážená paní ředitelko,

děkuji za doplnění Vašeho vyjádření ke zprávě z návštěvy Domova pro seniory v Řasnici – Seniorresidenz, kterou Vám zaslal veřejný ochránce práv JUDr. Stanislav Křeček, jenž mě pověřil, abych se ujal dalšího vyřizování věci.

Děkuji za energii, kterou věnujete naplnění navržených opatření. Z hlediska účelu návštěvy, kterým je posílení prevence špatného zacházení, považuji kroky, které jste podnikli, za dostatečné.¹ Celou věc proto uzavírám. Považuji však za potřebné vyjádřit se ještě k následujícím opatřením.

Opatření č. 25: U klientů se syndromem demence věnovat zvýšenou pozornost zkoumání, zda nemají depresi. Stanovit v této souvislosti zadání a povinnosti pro personál.

K tomuto opatření jste naposledy uvedla, že psychický stav klientů hodnotí psychiatrická. Neuvedla jste však žádné doplňující informace k tomu, jak bude této oblasti věnovat pozornost personál zařízení (zda má jasné zadání, jak v této záležitosti postupovat). Znovu proto upozorňuji, že právě personál zařízení tráví s klienty nejvíce času a může zaznamenat projevy deprese klientů. Je nutné, aby měl personál jasné zadání ohledně toho, jak projev klientů posuzovat, zaznamenávat a jaké informace předávat lékařce.

Opatření č. 27: Informovat lékaře o tom, že klient má problém s polykáním léku. Drcení léku konzultovat s lékařem vždy předem a ve vztahu ke konkrétním pacientům mít od lékaře písemné stanovisko v dokumentaci.

Ve vyjádření ke zprávě jste uvedla, že na základě vyhodnocení situace zdravotní sestrou informujete neprodleně lékaře o případných problémech. Doposud jste se však nevyjádřila k postupu drcení léků, konkrétně zda bude personál informovat lékaře **předem** a zda bude písemné stanovisko lékaře k tomuto postupu součástí dokumentace klienta v domově. Dovolím si proto znovu zdůraznit, že některé léky se drtit nesmí nebo mohou mít po rozdrčení změněnou účinnost. Je na lékaři, aby řešil, že klient nepřijímá léky standardní cestou.

Opatření č. 28: K léčbě bez souhlasu přistupovat pouze při splnění zákonných podmínek.

Naposledy jste odpověděla, že podávání léků klientovi určuje lékař. Během návštěvy však bylo zjištěno, že docházelo ke skrytému podávání léků, aniž dokumentace obsahovala informaci o tom, že byl informován a konzultován lékař. Nedoplnila jste informaci o tom, jaké konkrétní kroky podniknete, aby se uvedená situace neopakovala. Z tohoto důvodu

1 Ve smyslu § 21a odst. 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv.

znovu zdůrazňuji, že to, že medikaci určuje lékař, Vás nezbujuje odpovědnosti za zajištění bezpečné a kvalitní péče klientům. Skryté podávání medikace (tzv. „covert medication“) přitom představuje z etického hlediska vážný problém, neboť dochází k obcházení autonomie vůle jednotlivce a vážným způsobem je narušován vztah důvěry mezi klientem a personálem zařízení.

Opatření č. 30: Stanovit přesná pravidla, jak řešit akutní zdravotní obtíže klientů.

Ve vyjádření ke zprávě jste uvedla, že tato pravidla byla stanovena. Ochránce Vás v dopise žádal o zaslání těchto pravidel jakožto potvrzení o naplnění tohoto opatření. Uvedená pravidla jste ve svých doplňcích nezaslala. Pro tuto chvíli se tedy spokojím s Vaším sdělením, že opatření je naplněno. Stanovení jasných pravidel pro postup v situacích akutních zdravotních obtíží klientů je nutné pro zajištění, že v akutních situacích bude personál postupovat hladce a bez zbytečných prodlev.

Opatření č. 45: Jasně vymezit kompetence jednotlivých pracovníků. Zajistit, aby jednotlivé pozice vykonával vždy pouze personál s dostatečnými kvalifikačními předpoklady.

V doplňujícím vyjádření jste uvedla, že kompetence jednotlivých pracovníků jsou vymezeny ve standardu č. 9 – *Personální a organizační zajištění služby*. Tento standard jste zaslala jako potvrzení o naplnění opatření. Standard však obsahuje pouze pravidla pro přijímání a zaškolování nových pracovníků. Nevymezuje kompetence jednotlivých pracovníků, tedy jaké pracovní činnosti mají a mohou vykonávat pracovníci na různých pozicích (sociální pracovník, pracovník v přímé péči apod.). Znovu podotýkám, že pokud kompetence personálu nejsou jasně vymezeny, vzniká zbytečný prostor pro chybovost práce. Neurčité sdělení pracovní náplně mezi vícero pracovníky totiž vytváří riziko, že jednotlivé funkce bude personál vykonávat duplicitně (potenciálně odlišně) a naopak jiné funkce může zcela opomenout. Hrozí také obcházení zákona, pokud například pozici sociálního pracovníka vykonává i personál, který pro pozici nesplňuje zákonné kvalifikační předpoklady.

Opatření č. 47: Provést interní kontrolu a nastavit změny vedení dokumentace klientů tak, aby vedená dokumentace odpovídala skutečnosti.

Uvedla jste, že k internímu auditu došlo ihned po obdržení zprávy z návštěvy. Součástí Vašich doplňků však nebyly jeho závěry. Pro tuto chvíli proto Vaše sdělení opět beru jako potvrzení, že k naplnění opatření došlo.

Vážená paní ředitelko, netrvám na zaslání dalšího doplňujícího vyjádření k těmto opatřením, nicméně zdůrazňuji jejich důležitost pro praxi zařízení. S ohledem na odhalené špatné zacházení a velký počet opatření k nápravě ve zprávě z návštěvy nevylučuji, že v domově proběhne ještě následná návštěva.

Zpráva a návazné písemnosti budou v souladu s § 23 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv a podle zavedené praxe zveřejněny v informačním systému Evidence stanovisek ochránce.

Ještě jednou Vám děkuji za spolupráci a jsem s pozdravem

JUDr. Vít Alexander Schorm
zástupce veřejného ochránce práv